

Postępowanie w sprawach celnych a ochrona praw podstawowych jednostki

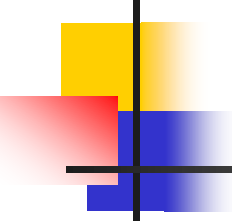

Źródła prawa

- Wspólnotowy kodeks celny (WKC) – wprowadzony został rozporządzeniem Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r.
- Karta Praw Podstawowych UE, a zwłaszcza art. 41 zapewniający prawo do dobrej administracji – w tym prawo do obrony i w jego ramach prawo do wysłuchania.

Trudności ze stosowaniem kwalifikacji towarów z punktu widzenia należności celnych

- Zasadnicza trudność wynika z niedookreślenia mierników kwalifikacji towarów i według dokonanej nomenklatury określania stawek celnych. Uprawnienia do ich weryfikacji.
- Studium przypadku: W trybie orzecznictwa wstępnego (art. 267 TFUE) sądy państw członkowskich wnoszą o wyjaśnienie wątpliwości wykładni WKC.

Studium przypadku

- Agenci celni K. i D. działający w na rzecz jednego przedsiębiorstwa dokonali zgłoszeń celnych towarów zaklasyfikowanych przez nich do tabeli taryf celnych wynoszących 4,7%.
- Kontrola przeprowadzona przez krajowe organy celne niekorzystna dla ww. podmiotów.
- Konieczność pokrycia różnicy w długu celnym.

Stanowisko organów krajowych

- Stanowisko skarżących w postępowaniu: wniesienie zażalenia na decyzję podjętą przez organ bez prawa do obrony, zwłaszcza wysłuchania.
- Stanowisko sądów państwa członkowskiego: zarówno sąd I i II instancji uznały skargi za bezzasadne.
- Sprawa trafiła do sądu kasacyjnego, a ten miał wątpliwości w kwestii zgodności stosowanej praktyki z prawem Unii.

Pytania prejudycjalne

- Pytania prejudycjalne – sąd krajowy dążył do ustalenia czy wynikająca z prawa unijnego zasada poszanowania przez administrację prawa do obrony nadaje się do bezpośredniego stosowania przez sąd krajowy.
- Trybunał nie pozostawił wątpliwości w kwestii, że osoby fizyczne i przedsiębiorstwa mogą powołać się bezpośrednio na zasadę poszanowania przez administrację prawa do obrony i na wynikające z niej dla każdej osoby prawo do bycia wysłuchanym.

Prawo do obrony ma być skuteczne na każdym etapie postępowania

- Przedmiotem wątpliwości sądu krajowego było też ustalenie czy wynikającą z prawa unijnego zasadę poszanowania prawa do obrony przez administrację należy interpretować w ten sposób, że zostaje ona naruszona, gdy jej adresat nie został wprawdzie wysłuchany, zanim administracja zastosowała wobec niego niekorzystny środek, lecz uzyskał taką możliwość w późniejszym postępowaniu odwoławczym.

Prawo do obrony ma być skuteczne na każdym etapie postępowania

- W sprawach, które toczyły się przed organami państwa członkowskiego pojawił się problem interpretacji odpowiednich przepisów WKC pod kątem respektowania prawa do obrony.
- Trybunał nie pozostawia wątpliwości, że prawo do obrony dotyczy każdej fazy postępowania administracyjnego i sądowego.

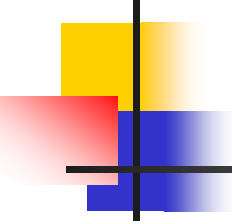
Zasada pełnej skuteczności

- Zasada skuteczności (efektywności) jako podstawowa reguła konsekwentnie podnoszona w orzecznictwie unijnym stanowi o rzeczywistych standardach.
- Krótkie terminy administracyjne wykonania przysługujących jednostce uprawnień mogą stanowić barierę prawa do dobrej administracji czy prawa do sądu.

Reguły procedowania a korzystanie przez uprawnione osoby z przysługujących im praw.

- jeżeli kwota należności wynikających z długu celnego nie została zaksięgowana zgodnie z przepisami ustawy lub została zaksięgowana kwota niższa od należnej zgodnie z prawem, to zaksięgowania kwoty należności do pokrycia lub pozostającej do pokrycia należy spełnić w terminie dwóch dni, licząc od dnia, w którym uprawnione organy dowiedziały się o długu celnym, jak również zidentyfikowały dłużnika;
- szczególne względy, w których terminy te mogą być przedłużane.

Praktyczny wymiar zasady rzetelnego procedowania w administracji

- Zasadę poszanowania prawa do obrony, zwłaszcza prawa do wysłuchania przed wydaniem niekorzystnej decyzji należy interpretować w taki sposób, że zostaje ono naruszone w sytuacji, gdy przed jej wydaniem, jej adresat nie został wysłuchany, chociażby mógł skorzystać z takiej możliwości na etapie postępowania odwoławczego.